

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 9 Hradec Králové

okresní pracoviště Hradec Králové

Inspekční zpráva

Dům dětí a mládeže
Hradec Králové, Kozinova 9

Identifikátor ředitelství: 600 089 100
IZO : 061 222 275

Zřizovatel:
Město Hradec Králové se sídlem Ulrichovo nám. 810/810
500 02 Hradec Králové

Školský úřad Hradec Králové,
Milady Horákové 504, 500 06 Hradec Králové

Čj.	102 173/99 - 4032
Signatura	ki1ls101

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel DDM	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	5
2.1 Výchovně vzdělávací program	5
2.2 Nabídka zájmových aktivit	5
2.3 Spádové území, ze kterého jsou účastníci činnosti	6
3 ŘÍZENÍ DDM	7
3.1 Koncepční záměry rozvoje, plánování výchovně-vzdělávacího procesu	7
3.2 Naplňování poslání DDM	9
3.3 Odborné a pedagogické řízení	11
3.3.1 Organizační struktura	11
3.3.2 Personální struktura	12
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	12
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	13
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	14
3.6 Vedení povinné dokumentace	15
3.7 Výroční zpráva	16
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti DDM	16
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	17
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem k poslání DDM	17
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek	17
4.3 Hodnocení DDM z hlediska kvality zájmových aktivit a činnosti pedagogů	19
4.4 Další zjištění	22
5 ZÁVĚR.....	23
5.1 Závěry inspekce	23
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti DDM	23
5.3 Datum vyhotovení zprávy	24
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného DDM stvrzující převzetí zprávy	24
5.5 Další adresáti zprávy	24
5.6 Připomínky ředitele DDM	25

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti domu dětí a mládeže (DDM) dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

13. - 17. dubna 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Vladimír Bláha
Členové týmu: Mgr. Květoslava Dřevíková
Mgr. Bedřich Hájek

1.4 Ředitel DDM

Mgr. Vojtěch Horák

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

1. Rozhodnutí Školského úřadu Hradec Králové o zařazení do sítě č.j. 1380/53-95-00 ze dne 19. 6. 1996
2. Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. 9. 1998
3. Zřizovací listina vydaná Městem Hradec Králové dne 1.7. 1994
4. Inspekční dokumentace - dotazník ředitele školy
5. Povinná dokumentace škol a školských zařízení dle § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, v platném znění
6. Dokumentace ředitele - Vnitřní řád (pracovní řád) z 1. března 1998, koncepce, plán práce
7. Výroční zpráva o činnosti Městského domu dětí a mládeže Hradec Králové ve školním roce 1997 - 98 z 15. 9. 1998
8. Výkazy o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže podle stavu k 30. 9. 1997 a 31. 10. 1998
9. Zápisy z porad vedení DDM a provozních porad pracovníků
10. Záznamy a protokoly z kontrol zařízení
11. Týdenní plány práce
12. Pedagogická dokumentace zájmových útvarů, příležitostných akcí, soutěží
13. Plnění rozpočtu 1998 příspěvkových organizací a Výsledovka pro příspěvkové organizace 13/1998
14. Rozvrhy zájmových útvarů
15. Pověření na zabezpečení oblastních kol soutěží z 5. 2. 1998
16. Inventarizační zápis inventární komise o provedené inventuře z 14. 11. 1997 - výstupy z evidence v počítači

17. Dohody o provedení práce a Dohody o pracovní činnosti na šk. rok 1998 - 98
18. Dohody o výkonu dobrovolné činnosti v MDDM na šk. rok 1998 - 99
19. Záznamy z prohlídky objektů DDM
20. Hospitační záznamy

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

2.1 Výchovně vzdělávací program

Základní výchovně vzdělávací program činnosti DDM Hradec Králové vychází z tradičního pojetí nabídky volnočasových aktivit, která preferuje zejména organizované činnosti. Činnost probíhá v tradičních formách a organizačních útvarech. Pro školní rok je vypracován plán činnosti dle § 3, odst. 3, vyhl. MŠMT č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže. Plán je rámcový, spíše deklarativní s minimem konkrétních aktivit. Srovnáním plánů posledních dvou let je stereotypní. Plány nevychází z analýzy předchozích činností.

Výchovně vzdělávací program v základních ukazatelích odpovídá poslání střediska pro volný čas dětí a mládeže, jak je určuje § 2 citované vyhlášky.

Deklarovaný výchovně vzdělávací program je na standardní, průměrné úrovni.

2.2 Nabídka zájmových aktivit

V zájmové činnosti pravidelné náborovým letákem na začátku školního roku nabízí DDM v obou svých pracovištích následující zájmové útvary pro děti a mládež a kurzy a semináře pro dospělé:

Oblast	Specifikace
Elektronika, programování	Karel, LOGO, BASIC, PASCAL, Lego DACTA, elektronika
Estetika	výtvarné kroužky, keramika pro začátečníky a pokročilé, taneční, folklórní, flétna, kytara
Společenské vědy	historie, sociologie, archeologie, filosofie pro SŠ, vlastivědný klub, dramatická výchova, žurnalistika
Přírodní vědy	rybáři, akvaristika, chemie, klub SOČ, příprava pro studium na VŠ
Technika	všechny modelářské obory, radiotechnika
Tělovýchova	moderní a sportovní gymnastika, odbíjená, tenis, stolní tenis, pohybové hry, korfbal, šachy, plavání, basketbal, kulturistika, sebeobrana, aerobik, šerm, šipky, akrobatický rokenrol, judo, kopaná, sportovní a pohybové hry
Turistika	vodní, pěší
Jazyky	angličtina pro začátečníky i pokročilé, konverzační kurzy, francouzský klub
Zájmové útvary pro předškolní děti	šikulka, školička, Všeználek, angličtina <i>(Přehled zachovává dikci náborového letáku)</i>

Nabídka zájmových aktivit není pro potenciální účastníky specifikována, není specifikována ani v celoročním plánu práce. Skutečný stav a proporce zájmových aktivit a naplněnost kroužků nejsou vyrovnané. DDM vychází při propagaci své činnosti z přirozeného zájmu rodičů i dětí o účast v kroužcích a ze svého dominantního postavení v nabídce volnočasových aktivit ve městě. Při nenaplnění zájmového útvaru není prováděn dodatečný nábor.

Zájmové činnosti příležitostné vycházejí ze zájmového zaměření zájmové činnosti pravidelné a převážně jsou pojímány jako doplňkové akce zájmových útvarů určené jejich členům.

Proporce jednotlivých zájmových oblastí jsou v kapitole 3.2 Naplňování poslání DDM.

Nabídka zájmových aktivit je ve svém celku na běžné, průměrné úrovni.

2.3 Spádové území, ze kterého jsou účastníci činnosti

Budova Kozinova: především pro děti a mládež ze spádových oblastí centrum HK, Kukleny, Plachta, Moravské Předměstí, Nový Hradec Králové, Labská a Orlická Kotlina.

Budova Jitro: Pouchov, Věkoše, Slezské Předměstí.

V oblasti péče o talenty jsou zahrnuti studenti středních škol z regionu Východní Čechy - kromě HK i např. z Hořic, Náchoda, Rychnova nad Kněžnou atd.

V nabídce soutěží vyhlašovaných DDM je spádovým územím okres HK, při pořádání ústředně vyhlášených soutěží kraj i Česká republika.

Vzdálenost, kterou účastníci jsou ochotni překonat, je závislá na hloubce zájmu, který uspokojují účastí v zájmovém kroužku, popř. na ochotě rodičů (prarodičů) doprovodit dítě do zařízení, které je vzdálenější od místa bydliště. Obecně lze konstatovat, že účastníci kroužků z I. stupně ZŠ jsou relativně z blízkého okolí pracovišť DDM, tento trend přetrvává i u žáků II. stupně ZŠ standardních zájmových útvarů. Pokud je útvar veden na vyšší úrovni a vnitřní motivace účastníků je výrazná, pak je i spádový okruh široký. Příkladem vyšší motivace mohou být kroužky vodácké.

S ohledem na vybrané činnosti je možné hodnotit dosah působnosti DDM jako nadprůměrný.

3.1 Koncepční záměry rozvoje, plánování výchovně-vzdělávacího procesu

Dům dětí a mládeže (dále DDM) má zpracovanou písemnou koncepci na období 1998 - 2002, která vychází ze stávající náplně činnosti. Zařízení navazuje na dlouhou a slavnou tradici, kdy zaznamenalo řadu úspěchů svých členů v zájmové činnosti pravidelné, významné byly jeho výsledky v celostátních zájmových soutěžích i v organizačním zajištění těchto vrcholových akcí na podporu a vyhledávání talentů. Koncepce navazuje na dosažené výsledky zejména v zájmové činnosti pravidelné, příležitostné a v táborových soustředěních, pojímaných jako završení celoroční zájmové činnosti.

Navržená koncepce sleduje především kvantitativní nárůst při zachování stávající struktury činnosti. Oproti stávajícím 14,7 přepočteným úvazkům počítá s nárůstem na 25 přepočtených pracovníků. Počet zájmových útvarů předpokládá navýšit na 150 - 200 kroužků, při čemž k 31. říjnu 1998 zařízení ve Výkaze činnosti V 15-05 vykazovalo 136 kroužků a v době inspekce (duben 1999) doložilo pedagogickou dokumentací počet 130 kroužků. Letních táborů předpokládá koncepce 15 - 20, při čemž v roce 1998 bylo vykázáno 16 táborů, avšak ve smyslu vyhlášky o zotavovacích a jiných podobných akcích bylo uskutečněno pouze 15.

Koncepce, převážně zachovávající kontinuitu stávajícího obsahu a formy činnosti s navýšením počtu pracovníků a odvozeně i zvyšující některé činnosti, není reálná. Nepředpokládá posun v organizačních formách zájmové činnosti od pevně organizovaných útvarů k volnějším klubovým aktivitám, nepočítá výrazněji s přechodem od celoročně pracujících zájmových útvarů ke krátkodobým, na sebe navazujícím kurzům pro pubescenty a adolescenty, neakceptuje potřebu nabídky spontánních aktivit, nesměruje zájmovou činnost k cílené primární, případně sekundární prevenci. V koncepci se neuvažuje o optimálním využívání vnitřních prostor i využití přilehlých venkovních ploch atd., s čímž také souvisí postupné dovybavování interiéru i exteriéru. Koncepce nepředpokládá změnu zaměření zájmů potenciálních účastníků, nevychází z analýzy skutečného zájmu o některé druhy činností (např. velkého zájmu o keramiku, výpočetní techniku, rybářství, vodní sporty a přidružené činnosti) a naproti tomu neřeší nenaplněnost zájmových útvarů jiných oblastí (např. přírodovědu, dívčí kluby, foto atd.).

Pojmosloví koncepce nevychází ze zavedeného pojmenování jednotlivých činností, jak je určuje § 2, vyhl. MŠMT č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže, což vede nejen k nejasnostem v koncepci a plánování, ale následně i ke zkreslení vykazovaných výkonů pro potřeby zřizovatele, Ústavu pro informace ve vzdělávání MŠMT a další subjekty. Jedná se zejména o následující nepřesnosti:

- do zájmové činnosti pravidelné (mezi kroužky) jsou zahrnovány i volné cykly akcí, které nemají pevnou členskou základnu,
- mezi soutěže vyhlašované MŠMT dle vyhl. č. 431/1992 Sb., o organizaci a financování soutěží a přehlídek žáků předškolních zařízení, škol a školských zařízení, jejichž kola DDM organizuje, jsou zahrnovány i místní soutěže, mající charakter příležitostných akcí,
- není samostatně pojímána nabídka spontánních aktivit a ani se s ní jako se specifickou formou činnosti pro prepubertální a pubertální jedince nepočítá, případná nabídka je zahrnována mezi příležitostné organizované činnosti,

- mezi zájmové činnosti pravidelné je zahrnována i čtyřhodinová sociální služba pro matky předškolních dětí,
- příměstské tábory jsou pojmány jako táborová činnost, což neodpovídá výkladu statistického Výkazu o činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže.

Písemná koncepce činnosti DDM pro léta 1998 - 2002 není podkladem pro řídicí práci a pro plánování činnosti:

- vychází především z kvantifikace činnosti,
- neakceptuje vývojové tendence v naplňování volného času nastupující generace, neopírá se o trendy trhu volného času,
- nepřihlíží k demografickým hlediskům (pokles dětské populace, narůstání minorit),
- nepředjímá potenciální sociální problematiku dětí a mládeže,
- nezabývá se optimálním využitím stávajících prostor užívaných DDM.

Roční plán

Vyhláška MŠMT č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže ukládá ředitelům § 3 odst. 3 zpracování rámcového ročního plánu pro příslušný kalendářní rok. DDM zpracovává každoročně plán práce, který je členěn dle základních okruhů činnosti: Pravidelná zájmová činnost, Příležitostná zájmová činnost, Soutěže, Prázdninová činnost, Metodická činnost a dále části vztahující se k řízení: Personální oblast, Materiální vybavení, Opravy a údržba, Hospodaření.

Plánování zájmové činnosti pravidelné předpokládalo na školní rok 1998/99 130 zájmových útvarů s výhledem, že tento počet se ve druhém pololetí zvýší. V říjnu ve Výkaze o činnost vykazoval DDM 136 ZÚ, v době inspekce 130. V říjnu bylo vykazováno 2005 členů, v dubnu dle podkladů vedení 1666. Dle předložených deníků ZÚ a dle dohledání plateb členů za II. pololetí u kroužků, jejichž deníky nebyly k dispozici, je členů 1306. Součástí plánu není stanovení výše účastnických příspěvků, které mají být určeny v dohodě se zřizovatelem.

Příležitostná zájmová činnost je plánována pouze rámcově, jedinou konkrétní akcí plánu je tradiční dětský den na Slezském Předměstí.

Postupová kola soutěží, organizovaných DDM dle vyhl. č. 431/1992 Sb., jsou plánována jmenovitě. Ostatní soutěže plánovány nejsou, byť jsou uskutečňovány a následně statisticky vykazovány.

Prázdninové aktivity obsahují zmínku o příležitostných činnostech a rámcově stanoví i počet táborů (15).

Metodická pomoc je směřována především na pomoc Pedagogické fakultě v Hradci Králové (PF HK), směřující k výchově nových pracovníků pro volný čas dětí a mládeže, a na kurzy pro pedagogy v rámci přidělených akreditací.

Z porovnání plánů činnosti za léta 1997/98 a 1998/99 (plány mají rozsah 3 stran) vyplývá, že jsou téměř totožné. S plány se v průběhu roku nepracuje, analýza činnosti předchozího roku není východiskem pro sestavení plánu na příští rok. Plán je spíše deklarováním okruhů činností než činností samých. U předložených plánů není doložitelné, že úkoly byly stanoveny v dohodě se zřizovatelem, jak to ukládá § 3 odst. 3 vyhlášky o střediscích pro volný čas dětí a mládeže.

Roční plán je formální, nefunkční, zřizovatelem byl přijat.

Měsíční plány

Operativní a informativní ráz mají vydávané měsíční plány, které obsahují části: Akce pro zájmové útvary DDM a kolektivy dětí a mládeže, Soutěže a přehlídky a Akce určené pro veřejnost. U jednotlivých položek je ve sloupcích uvedeno: Datum, Název akce, Hodina, Místo, Zodpovídá. Měsíční přehled plní vnitřní informativní funkci, zejména dovnitř zařízení pro zaměstnance a pravidelné účastníky činnosti. Přesto, že je zveřejňován a návštěvníci DDM si jej mohou vzít na vrátnici, je jeho funkce jako případného náborového materiálu pro další zájemce problematická, neboť nemá potřebné náborové informace, chybí zejména anotace akcí a obecně srozumitelné místo konání, popř. podmínky účasti.

Týdenní plány

Zpracovávají jednotliví pracovníci. Vypovídající hodnota je v některých předložených případech velmi nízká, plány obsahují pouze hrubý obrys pracovního týdne bez udání poměru přímé výchovné práce a ostatní činnosti.

Koncepce a plánování DDM jsou podprůměrné.

3.2 Naplňování poslání DDM

Zájmová činnost pravidelná je organizována převážně v tradiční organizační formě jako kroužky. Věková struktura členů ZÚ je relativně příznivá (viz tabulka v kap. 3.4).

Zaměření zájmové činnosti pravidelné směřuje převážně do několika vybraných oblastí. Nejpočetněji jsou zastoupeny kroužky tělovýchovné (28), dále rybářské kroužky (15), což je výrazná specifika tohoto zařízení. Pro vedení této zájmové oblasti má DDM vytvořeno silné zázemí i v externích vedoucích. Za jistou módní vlnu je možné považovat zájem o keramické kroužky. Zájem je ze všech věkových skupin dětí i mládeže i rodičů. V zařízení - v obou budovách - pracuje celkem 15 těchto útvarů. Současný trend zájmu o výpočetní techniku uspokojuje 11 ZÚ a to pro různé věkové skupiny a na úrovni odpovídající různé vyspělosti členů. Zájem o jazykovou výuku, a to ať jako zájmové studium nebo z hlediska členů jako doučování (doplňování a upevňování) školní látky, uspokojuje 14 útvarů. Naplněnost jazykových ZÚ je vedením limitována vesměs do 5 účastníků.

Vodní turistika s provozovanou základnou na Orlici vykazuje 5 ZÚ s početnou členskou základnou i početným aktivem vedoucích a dobrovolných spolupracovníků.

Skupinová výuka na hudební nástroj (kytara, zobcová flétna) je náplní činnosti 9 ZÚ. Zájmová výuka je koncipována tak, aby nesuplovala činnost ZUŠ.

Sedm jmenovaných zájmových oblastí tvoří 75 % zájmových útvarů. Ostatní zájmové oblasti jsou nečetné.

Nabídka zájmových činností pravidelných sleduje zájem dětské populace částečně. Tam, kde se podařilo podchytit zájem a vytvořit podmínky pro jeho realizaci, je i zájem veřejnosti dostatečný. Není však věnována dostatečná pozornost dalším zájmovým oblastem. Nabídka pravidelných zájmových činností jediného zařízení pro volný čas dětí a mládeže města Hradce Králové je disproporční, netvoří systém.

Zájmová činnost příležitostná je v celoročním plánu pojmána pouze rámcově. Za loňský rok DDM vykazuje 248 příležitostných akcí s téměř 11 tisíci účastníky, z toho 94 vykazovaných akcí bylo o víkendových dnech. Dle měsíčních plánů převažují doplňkové akce pro členy zájmových útvarů, méně akcí je pro volné návštěvníky. Tradičně největší návštěvnost i ohlas má populární dětský den. Mezi další akce patří zájezdy, vzdělávací činnost, ale i burzy oblečení.

Nabídku spontánních aktivit DDM neplánuje a ani nenabízí. Případné aktivity, které by mohly být zahrnuty do této kategorie, jsou pojímány jako zájmová činnost příležitostná. Za splnění stanovených podmínek by za nabídku spontánních činností mohl být považován provoz počítačových učeben pro volné návštěvníky, popř. práce v keramických dílnách. Avšak takto činnost není chápána a organizována. Pro spontánní aktivity dětí a mládeže není hledáno využití prostor přílehlých k DDM. Koncepce DDM do roku 2002 s nimi nepočítá.

Práce s talenty má v DDM několik základních forem, uskutečňovaných organizováním kol místních, okresních, oblastních i celorepublikových soutěží vyhlášených nebo doporučených MŠMT, dále řadou vlastních tematických soutěží a vypisováním tematických úkolů. O získané a objevené talenty je následně pečováno v zájmových útvech klubového typu. Jejich členové nejsou jen z Hradce Králové, ale na víkendová setkání se sjíždějí z celého regionu. Pro vedení se podařilo získat přední osobnosti z vysokých škol a dalších institucí. Práci s talentovanými dětmi je věnována v zařízení nadprůměrná pozornost.

Tábory o hlavních prázdninách jsou dle celoročního plánu určeny „dětem a mládeži s dosud nevyhraněnými zájmy a členům ZÚ jako zakončení práce ve školním roce“. Z realizovaných 15 táborů o hlavních prázdninách v roce 1998 bylo zájmové zaměření následující: 2 výpočetní technika (s určením pro různý věk), 2 keramika, 3 rybáři, 6 turistika a vodní turistika, 1 biologický a 1 všeobecného zaměření pro žáky I. stupně ZŠ. Prázdninové tábory jsou organizovány jako přirozené završení celoroční zájmové činnosti členů ZÚ, při čemž např. do vodáckých táborů jsou přednostně vybíráni členové, kteří dosahují během školního roku dobré výsledky v zájmové činnosti. U jiných táborů jsou případné volné kapacity doplňovány i z nečlenů ZÚ jako náborový prostředek pro zájmovou činnost. Pedagogická dokumentace k táborům nebyla k dispozici.

Táborová činnost jako celek je však zaměřena na již stávající účastníky zájmových útvarů.

Soutěže. Za uplynulý školní rok DDM vykazuje organizování 26 základních kol, 57 okresních, 14 oblastních a 3 republiková. Celkem 50 z nich jsou soutěže organizované dle citované vyhlášky o soutěžích č. 431/1992 Sb., ostatní jsou místní aktivity směřující k rozvoji zájmových činností nebo na podporu talentů. Pracovníci DDM mají dostatek zkušeností a ochoty, že se mohou ujmout i tak náročných akcí, jako je organizování vrcholových celostátních kol např.:

- Celostátní kolo chemické olympiády v únoru 1998,
  - Mistrovství České republiky, Soutěž dětí a mládeže v programování v červnu 1998,
  - Mistrovství České republiky, Soutěže dětí a mládeže v radioelektronice 21. - 23. května 1999,
  - Mistrovství České republiky, Soutěže dětí a mládeže v programování, 4. - 6. června 1999,
  - Mistrovství České republiky, Plastikovní modeláři 21. - 22. května 1999 (Jitro)
  - Rybářská olympiáda dětí a mládeže, 25. - 28. června 1999,
- a úspěšně je zvládají.

Odborná pomoc. Dle vyhlášky o střediscích pro volný čas dětí a mládeže může zařízení poskytovat odbornou pomoc jiným subjektům. DDM má od MŠMT akreditovaný kurz ekologické výchovy, který z personálních důvodů nebyl v tomto roce realizován, a kurz dramatické výchovy pro pedagogy, realizovaný v letošním roce ve třech formách (týdenní, měsíční a roční). Další formou odborné pomoci je spolupráce s PF HK při zajišťování pedagogické praxe pro budoucí pedagogy volného času.

V rámci odborné pomoci vedoucím keramických kroužků vydal DDM metodickou příručku s náměty keramických výrobků. Příručka se zaměřuje především na technickou stránku provedení konkrétních výrobků, opomíjí motivaci a rozvíjení tvořivosti.

Dům dětí a mládeže při plnění svého poslání vychází ze své dlouholeté tradice a relativně konsolidovaného personálního obsazení . Jeho síla je především v tradičních činnostech, zde je možné hodnotit jeho činnost jako nadprůměrnou, v části činností je nabídka disproporční či zcela chybí. Celkové hodnocení je v pásmu průměru.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

V čele DDM stojí ředitel, který má tři zástupce - 2 pedagogické, odpovědné za činnost na dvou pracovištích, a jednoho ekonomického, který je současně statutárním zástupcem. Tito řídicí pracovníci spolu s předsedou odborové organizace tvoří tzv. vedení DDM.

Další pedagogičtí pracovníci jsou zařazeni jako vychovatelé bez pravomoci řídit a jsou přímo podřízeni, stejně jako externí vedoucí, pedagogickým zástupcům. Dle vyjádření ředitele má každý z nich určený určitý úsek činnosti DDM, převážně dle odborného zaměření a způsobilosti. Určení odpovědnosti ale chybí. Podpisové právo v právních vztazích zůstává pouze u ředitele a statutárního zástupce.

Organizační schéma není samostatně kodifikováno, pouze pravomoci, delegované na jednotlivé zástupce, jsou určeny pracovními náplněmi. V praxi se pak zájmové oblasti občas překrývají, projevuje se absence určení konkrétní odpovědnosti a převládá organizační členění na dvě budovy. Ty odděleně spontánně uplatňují rutinou zažitý systém.

K řízení jsou nejčastěji používané pracovní porady vedení DDM, vychovatelů se zástupci ředitele jednotlivých budovách i porady společné. ČŠI byly předloženy 3 zápisy ze společných organizačních porad a 10 zápisů z porad vedení za tento školní rok, což je méně, než stanoví vnitřní řád DDM.

Schůzky se všemi externími vedoucími ZÚ jsou svolávány vedením DDM zejména k zahájení školního roku za účelem poučení o BOZP a před prázdninovými tábory. Další setkávání je rozdílné dle jednotlivých oddělení, např. schůzky externích vedoucích rybářských kroužků probíhají pravidelně každý měsíc.

Za nejdůležitější ředitel považuje časté osobní a neformální kontakty se stálými i externími zaměstnanci. I z tohoto důvodu upustil od vydávání písemných příkazů ředitele. Některá důležitá rozhodnutí jsou zapsána v zápisech z porad.

Pracovní doba je určena vnitřním řádem DDM jako nerovnoměrně rozdělená podle § 85 Zákoníku práce a na něj navazujícího rezortního předpisu.

Míra povinnosti přímé výchovné práce vychovatelů je určena, u ředitele je její naplňování prokazatelné.

Dle vyjádření ředitele je organizace DDM výrazně usnadněna dlouhodobou zkušeností pracovníků a jejich dobrými vzájemnými vztahy.

Organizační struktura se vyznačuje prvky nahodilosti, je spíše podprůměrná.

3.3.2 Personální struktura

V DDM pracuje 12 pedagogů, všichni splňující ustanovení vyhlášky o pedagogické způsobilosti, mimo jednoho všichni s VŠ vzděláním převážně učitelského směru. Kolektiv je stabilizovaný, s dlouholetou zkušeností s prací v DDM (viz tabulka). Ředitel byl jmenován na základě konkurzu v r. 1992. Provoz budovy zajišťuje dalších 11 pracovníků, většina na plný úvazek. Vzhledem k aktuálnímu rozsahu činnosti a s ohledem na běžný stav je počet pracovníků poněkud naddimenzovaný.

Údaje o složení pedagogů uvádí následující tabulka:

počet pedagogů (včetně ředitele a zástupců)	12 (11,6 úvazku)
z toho odborně a pedagogicky způsobilých	12
VŠ vzdělání	11
praxe v DDM 5 - 10 let	2
10 - 15 let	8
nad 25 let	2

Externí vedoucí ZÚ (ke dni inspekce 61) tvoří vedle dlouhodobých spolupracovníků z převážné části odchovanci činnosti DDM, doplňovaní studenty (ke dni inspekce 10) či dalšími zájemci. Důraz je kladen na odbornou způsobilost, která je u většiny dána profesním nebo zájmovým zaměřením. Stejně tak je tomu u dobrovolných spolupracovníků (ke dni inspekce 25). Se všemi externisty i dobrovolnými spolupracovníky jsou uzavřeny písemné dohody.

Kolektiv externistů je rovněž stabilizovaný, v mnoha případech se podílí i na dalších činnostech DDM a jeho členové přichází dle vyjádření ředitele i vychovatelů s podněty k zlepšení práce a nabídky DDM.

Pedagogické předpoklady jsou dle vyjádření ředitele sledovány zejména hospitacemi zástupců ředitele či běžnými návštěvami vychovatelů v ZÚ. Zápisy to však nedokládají.

Personální podmínky DDM jsou z hlediska kvalifikačních předpokladů a pedagogické praxe vynikající.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Další vzdělávání interních pracovníků není ze strany vedení DDM cílevědomě rozvíjeno či provokováno. Ze zjištění vyplývá, že iniciativa k dalšímu vzdělávání je na straně některých vychovatelů, kteří dle aktuální příležitosti projevují zájem o účast na kurzech či seminářích zejména odborně zaměřených. To je vedením akceptováno s různou mírou podpory (uvolnění, cestovné, vložné).

Jeden pracovník si rozšiřuje svou odbornou způsobilost dálkovým studiem učebního oboru keramika v Kohoutově.

Pro interní, externí a dobrovolné spolupracovníky zorganizoval DDM školení zdravotníků, hospodářů a právní minimum vedoucího pracovníka, a to zejména s ohledem k účasti táborech. Dle zájmu a po dohodě jsou příležitostně pořádána krátkodobá školení zaměřená na uživatelskou zručnost s počítači či keramiku.

Cílená snaha o pedagogický či odborný růst externích vedoucích není zřejmá. Péče o další vzdělávání pracovníků je spíše podprůměrná.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Kontrolní činnost vedení DDM je prováděna především hospitační činností a kontrolováním dodržování pracovní doby dle docházkových sešitů, uložených ve vrátnicích. Zásady kontroly a hodnocení činnosti jsou součástí Vnitřního (pracovního) řádu DDM, který vstoupil v platnost 1. března 1998.

Hospitace, z kterých jsou prováděny písemné záznamy, mají nízkou četnost u ředitele zařízení (v roce 1998/99 pouze 4). U obou zástupkyň ředitele je hospitační činnost pravidelná (po 20 hospitačních záznamech), několik hospitačních záznamů bylo předloženo i od dalších interních pracovníků pověřených kontrolou externích zaměstnanců. Ve většině případů jsou záznamy podepisované pedagogy, z kontroly však nejsou vyvozované účinné závěry. Zápisy mají nízkou vypovídající hodnotu, není prováděna hlubší analýza, hospitace plní pouze funkci posilování kladné motivace k vedení zájmové činnosti.

Nebylo doloženo, zda kromě hospitací jsou prováděny kontrolní vstupy zaměřené na sledování dodržování zadaných úkolů, termínů, či kvalitu pořádání akcí. Zpětná vazba není systematicky zajištěna.

Další kontroly, např. problematika bezpečnosti práce, civilní a požární ochrana, jsou prováděny pověřenými pracovníky, kteří mají vypracovanou vzorovou dokumentaci od příslušných firem a postupují v souladu s ní.

Kontrola dodržování vnitřního (pracovního) řádu, vedení povinné dokumentace, stavu budov, estetického vzhledu zařízení atd., byla sice vedením proklamována, ale nedoložena. Malá pozornost je věnována pořádku a podmínkám, ve kterých pracují zájmové útvary. Např. místnosti akvaristiky a zimní zahrada jsou ve velkém nepořádku a nesvědčí o pravidelné výchovně vzdělávací práci v těchto prostorech, kde vykazují činnost tři zájmové útvary.

V zápisech z porad se pouze vyskytla zmínka o kontrole deníků zájmových útvarů za první pololetí 1998/99. Vedení DDM hodnotilo vedení deníků jako uspokojivé, čemuž reálný stav neodpovídá.

Informace o účastnících, kontrola počtu členů a jejich účastnických plateb v době konání inspekce nebyly průkazné. Bylo zjištěno, že ještě v době inspekce nejsou uzavřeny platby v zájmových útvarech za druhé pololetí 1998/99. Z díkce některých deníků zájmových útvarů, plánů a zápisů z jednotlivých schůzek není možno funkčně kontrolovat činnost. Způsob vedení pedagogické dokumentace jednotlivými vedoucími je značně rozdílné úrovně, vedením DDM je tolerována nízká obsahová i formální úroveň zápisů.

Ze 136 vykazovaných zájmových útvarů bylo předloženo ČŠI ke kontrole 130 deníků zájmových útvarů.

Ze záznamů v přehledu docházky druhého pololetí 1998/99 byla zjištěna tato relativní četnost a věková struktura členů zájmových útvarů (stav ke dni 17. dubna 1999):

Předškolní děti	89	6,8%
Žáci prvního stupně ZŠ	411	31,5%
Žáci druhého stupně ZŠ	545	41,8%
Žáci středních škol	122	9,3%
Nad 19 let	139	10,6%
Celkem	1306	100,0%

Pro hodnocení pracovníků jsou vytvořena kritéria hodnocení, která tvoří přílohu kolektivní smlouvy. Jsou veřejně známa, v platnost vstoupila k 1. únoru 1999. Bodový systém hodnocení pracovníků je založen na kvantifikačním hledisku, není zohledněno hledisko kvality pedagogické práce.

Hodnocení zájmové činnosti dětí a mládeže má motivující funkci. Příležitostné prezentace výsledků práce pro veřejnost jsou prováděny u výtvarného oboru - výstavy a vernisáže, u ostatních oborů se členové prezentují při soutěžích a přehlídkách.

Vedení DDM nemá vytvořeny systematické a účinné nástroje kontroly. Kontrolní činnost je spíše nahodilá a nedůsledná. Kontrolní systém je spíše podprůměrný.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je zajištěn formou provozních porad, které se mají podle plánu konat jednou za dva měsíce (v letošním školním roce se uskutečnily zatím 31. srpna 1998, 7. prosince 1998, 8. února 1999). Provozní porady jsou zároveň pedagogickými radami, účastní se jich interní pracovníci DDM. Z porad jsou vedeny zápisy, které se zakládají. Vzhledem ke skutečnosti, že zápisy nejsou podepisovány účastníky, nelze zjistit průkaznost přidělování a plnění úkolů. Při rozhovorech s některými pracovníky byla zjištěna informační izolovanost mezi interními pracovníky obou pracovišť.

Porady vedení jsou svolávány podle potřeby, zhruba ve frekvenci jednou za čtrnáct dní. Byly předloženy zápisy ze 14. září, 5. října, 2. listopadu, 9. listopadu 1998, 11. ledna, 1. února, 8. února, 1. března, 29. března, 12. dubna 1999.

Kromě toho byly deklarovány porady zástupkyň ředitele se svými úseky, které jsou svolávány po poradách vedení a kromě přenosu informací řeší aktuální provozní problematiku. Zápisy nejsou vedeny, pedagogové však existenci porad potvrdili.

Aktuální vzájemný přenos informací je řešen vnitřní poštou, osobním stykem a po telefonu (všechny formy byly v průběhu inspekce zaznamenány). V budově Kozinova vedle kanceláří vedení DDM je umístěn rozdělovník se schránkami jednotlivých útvarů a pracovníků. Povinností každého interního pracovníka je denně se seznámit s obsahem.

Telefony jsou ve všech kancelářích a kabinetech. Důležitými informačními zdroji jsou i vrátní, kteří mají přehled o akcích v budově a pracovnicích.

Styk s externími a dobrovolnými pracovníky DDM zprostředkovávají pověřeni interní pracovníci. Vzhledem k umístění části zájmových útvarů v řadě odlehklých objektů není tento přenos informací příliš funkční a je často nahrazován telefonními vzkazy či občasnými poradami (termíny jsou uveřejňovány v plánu akcí na měsíc).

Informační značení místností v budově Kozinova často neodpovídá současnému stavu a je zavádějící. Poutače a nástěnky mají různou estetickou a informační úroveň. Celkový dojem na obou budovách není příznivý. V budově Kozinova je ještě poznamenán havárií, kdy při odkryté opravované střeše byly prostory vytopeny.

Informovanost veřejnosti je zajištěna náborovými letáky, přehledem akcí po měsících (akce pro zájmové útvary, soutěže a přehlídky, akce určené pro veřejnost), občasnými plakáty, zprávami v tisku, regionálním rozhlasu a televizi. Dřívější praxe, kdy akce DDM byly inzerovány v Hradeckém zpravodaji KAM a na vývěskách, byla vzhledem ke zvýšeným finančním nákladům zrušena. Je však využívána roznášková služba České pošty především při propagaci táborů a zájmových útvarů.

DDM používá LOGO na všech svých materiálech a poutáčích.

Jako nejefektivnější metoda náboru a prezentace činnosti je hodnocena vedením DDM akce Den dětí, pořádaná společně s rozhlasem Hradec Králové. Účinné jsou i kontakty jednotlivých pedagogů DDM s učiteli škol v Hradci Králové. Některé zájmové oblasti mají naplněnu kapacitu zájmových kroužků a kurzů pro nový školní rok již v červnu předcházejícího roku (např. keramika).

Vnitřní i vnější informační systémy jsou průměrné, pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Dokumentace je vedena v rozsahu, předepsaném § 45b zákona ČNR 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. Vnitřní dokumentace DDM je stanovena vnitřním (pracovním) řádem a je rovněž vedena. Personální dokumentace je uložena v ředitelně a řádně zabezpečena proti zneužití osobních dat.

Dokumentace vykazuje však řadu nedostatků od formálních po závažné, vyplývající z:

- pojmové neujasněnosti a nepromyšleného obsahu (plány, výkazy, vnitřní řád),
- nedostatečné poučenosti a kontroly (deníky, plány, jednací protokol, dokumentace táborů, používání razítek a názvu DDM, označení organizace),
- absence některé vnitřní dokumentace (příležitostné akce, komplexně pojatý provozní řád),
- absence náležitostí úředních dokladů (deníky, jednací protokol),
- absence listinné podoby dokumentů (inventarizace, evidence),
- nesystémového uložení (personální agenda, dohody o pronájmu, tábory),
- neúplnosti (deníky, evidence poplatků účastníků zájmové činnosti, řády odborných pracoven) ap.

Za závažné nedostatky ČŠI považuje zejména :

- označení budovy a používání názvu je v rozporu se zřizovací listinou, zařazením do sítě a s § 6 vyhl. MŠMT ČR 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže,
- formální celoroční plány,
- v dokumentaci chybí stanovení výše poplatků a úlev, projednané se zřizovatelem,
- písemnosti došlé i odeslané nejsou označovány čísly jednacími,
- chybí ucelený provozní předpis, který by stanovoval základní režim chování účastníků zájmové činnosti a řády odborných pracoven,
- dokumentace příspěvků účastníků činnosti nesouhlasí s údaji v denících ZÚ,
- ve výkazech jsou vykazovány nepatřičné činnosti (záměna příměstského tábora s táborem, záměna příležitostné činnosti s činností pravidelnou atp. - viz výše),
- vnitřní dokumentace je často vedena formálně, znemožňuje kontrolu a zpětnou vazbu pro další období (týdenní plány, měsíční plány, plány části ZÚ, zápisy z hospitací, absence hodnocení).

Vedení dokumentace je celkově nesystematické, nepřehledné a vykazuje řadu odlišně závažných i formálních nedostatků. Je podprůměrné.

3.7 Výroční zpráva

Obsahuje výčet základních údajů v částech: Charakteristika MDDM, Personální zabezpečení a Výsledky činnosti a hospodaření. Svým obsahem i rozsahem dává veřejnosti, pro kterou je určena, jen povrchní obrázek o činnosti a naplňování poslání DDM. Pro zařízení samo či pro zřizovatele postrádá jakékoli hodnotící (sebehodnotící) prvky. ČŠI však považuje za pozitivní už pokus o samu existenci výroční zprávy, neboť pro školská zařízení není předepsána žádnou právní normou.

Výroční zprávu ČŠI nehodnotí.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti DDM

DDM je zřízen jako příspěvková organizace. Dle formuláře „Plnění rozpočtu 1998 příspěvkových organizací“ činily celkové výnosy 9.177 tis., z toho dotace od ŠÚ 4.299 tis., dotace od Úřadu města Hradce Králové 1.550 tis., vlastní výnosy (poplatky účastníků činnosti, hospodářská činnost) 3.083 tis., (tj 33,6 % celkových výnosů).

Celkové náklady činily 8.898 tis., z toho na mzdové 3.125 tis., zákonné sociální pojištění 1.003 tis., materiálové náklady včetně spotřeby energií 2.235 tis., odpisy 195 tis., atp.

Hospodářský výsledek je tedy kladný 279 tis.

Dle vyjádření ředitele i ekonomické zástupkyně jsou přidělené prostředky dostatečné pro realizaci činnosti DDM i zajištění provozu budov a jejich výše je s ředitelem projednávána.

Prostředky ve výši 245 tis, poskytnuté na financování ústředně vyhlášených soutěží, jsou evidovány samostatně a jejich čerpání je doložitelné.

V roce 1998 byly účelně nakoupeny pomůcky v celkové hodnotě 86,5 tis. Kč. Jsou stejně jako ostatní evidovány pouze v počítačové evidenci. Poslední řádná inventarizace se uskutečnila k 14. listopadu 1997. V roce 1998 proběhla pouze povinná inventura hotovosti a zásob, ostatní nebyla provedena z důvodů rekonstrukce budovy.

DDM provozuje vlastní hospodářskou činnost (HČ), spočívající především v pronájmu kapacit sloužících k plnění hlavní činnosti v době, ve které nejsou pro tento účel využity (turistické základny, učebny). Hospodářský výsledek HČ činí dle „Výsledovky pro příspěvkové organizace za období 13/1998“ 37 450,-- Kč.

Při DDM pracuje občanské sdružení „Klub přátel při DDM“, jehož cílem je m.j. „přispívat materiální a finanční výpomocí z vlastní činnosti, darů ap“, avšak taková pomoc není v současnosti patrná.

Jiné dotace na konkrétní projekty ze státních nebo privátních prostředků nebyly získány.

Z předložených zápisů o kontrolách vyplývá, že v březnu 1999 provedl ŠÚ kontrolu autoprovozu. Zápisy z jiné kontroly hospodaření s finančními prostředky ze strany ŠÚ nebo Úřadu města Hradec Králové ČŠI nezaznamenala.

ČŠI nezjistila neefektivní nakládání s finančními prostředky. Byť v dílčích zjištěních mírně převládají pozitiva, s ohledem na využití materiálně-technických podmínek a zejména prostorových kapacit (kap. 4.1) a personální situaci vzhledem k aktuálnímu rozsahu činnosti (kap. 3.2.2) hodnotí ČŠI efektivnost využívání finančních prostředků průměrně.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem k poslání DDM

DDM je umístěn ve dvou budovách - v Kozinově ulici č. 9 a v bývalých jeslích v ulici Severní č. 843 na Slezském předměstí (Jitro). Pro činnost má k dispozici dále loděnici na slepém rameni Orlice v Malšovicích, turistickou základnu v Sutých Březích (majetek je registrován na Okresní dům pionýrů a mládeže a Okresní úřad Hradec Králové) nedaleko Hradce Králové a turistickou základnu Skaličná v Nízkých Tatrách. Dle vyjádření ředitele nejsou vyjasněna užívatelská práva k pozemkům, přilehlým budově v Kozinově ulici a loděnici.

Zevrubná prohlídka obou budov a loděnice ukázala, že DDM má dobré materiálně technické předpoklady pro naplňování svého poslání. Porovnání obou pracovišť však vychází ve prospěch budovy v Kozinově ulici. Základní fond vybavení z předcházejících let je zachovávan a uvážlivě obnovován. To je patrné zejména v počítačovém vybavení s dostatečným, legálně pořízeným software, ve vybavení stavebnicemi, vhodnými k výuce základů robotiky, audiovizuální technice, dále ve vybavení pro keramiku, modelářství a vodní turistiku. Pomůcky jsou v převážné míře umístěny v učebnách a to tak, aby byly k dispozici činnosti účastníků zájmové činnosti. Ne ve všech případech jsou však adekvátně využívány, což se týká zejména stále technicky dobře disponované autodráhy a některých strojů a přístrojů oddělení techniky.

Pracovníci mají k dispozici osobní počítače a výkonnou odpovídající kopírovací techniku.

ČŠI se dále zabývala podrobně využitím místností v obou hlavních budovách. Stávajících 19 místností v budově v Kozinově ul. je užíváno pro zájmové činnosti pravidelné nebo cyklické dle předloženého rozpisu 164 hod. týdně, což je průměr na jednu místnost 8,6 hodin týdněního využití. Do tohoto počtu nejsou zahrnuty případné pronájmy. Optimálně jsou využívány pouze specializované pracovny s výrazným zájmovým zázemím (počítačová učebna 23 hodin týdně, keramická dílna 20 hodin). Využití místností pracoviště Jitro je ještě pod tímto průměrem.

Materiální podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost DDM jsou spíše nadprůměrné, jejich využití však podprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Byla kontrolována tři kmenová pracoviště DDM Hradec Králové - budovy Kozinova a Jitro a prostory loděnice. Z časových a finančních důvodů nebyly kontrolovány další objekty, které DDM Hradec Králové využívá.

Režim DDM

Pravidla bezpečnosti a provozní řád domu jsou částečně stanovena ve vnitřním řádu DDM. Při inspekci bylo zjištěno porušení některých ustanovení (nevyvěšené řády některých specializovaných pracoven, nedoplněná lékárnička zdravotnickým materiálem s platnou dobou použitelnosti atd.).

Pravidla chování členů zájmových útvarů DDM jsou vylepena ve všech kontrolovaných denících. Obsahují obecná pravidla bezpečnosti, zásady chování a organizace. Vedoucí útvaru doplňuje datum, kdy byli členové zájmového útvaru s nimi seznámeni, členové se podepisují.

Pracovní prostředí

V budovách DDM jsou k dispozici šatny, které jsou dle stanoveného rozpisu využívány.

Osvětlení budovy Kozinova je po rekonstrukci vyhovující, je zajištěno zářivkami. ČŠI doporučuje změřit intenzitu osvětlení v budově Jitro, zda vyhovuje provozu.

Obě budovy jsou vytápěny ústředním topením. Teplota v provozních místnostech obou budov byla v době konání inspekce poměrně vysoká, pohybovala se v rozmezí 22 - 25°C.

Řády některých specializovaných učeben, odborných pracoven a cvičeben DDM jsou vypracovány, nebyly však v době konání inspekce ve všech případech vyvěšeny. Řád tělocvičny ZŠ Jih, Hradec Králové byl vylepen ve všech denících zájmových útvarů, které tělocvičnu využívají.

Obě budovy jsou přetíženy nábytkem (často nevhodných rozměrů), některé prostory působí spíše jako skladiště. Vzhledem k tomu, že DDM poskytuje servis věkové populaci od předškolního věku až po dospělé, je nutno jednotlivé prostory zařizovat dle věkových skupin a zaměření, či vybavovat variabilním nábytkem několika výškových velikostí. Velikost nábytku pro děti a mládež často nerespektuje výšku účastníků (ergonomické hledisko). Pouze jedna klubovna v budově Kozinova je zařízena polohovatelným nábytkem.

Sociální zařízení na budově Kozinova jsou v dostatečném počtu pro dívky i chlapce ve všech podlažích, chybí však samostatné WC pro dospělé a sprcha. Sociální zařízení v přízemí u vrátnice jsou v nevyhovujícím stavu (je plánována rekonstrukce včetně bezbariérového WC). V budově Jitro jsou sociální zařízení kapacitou naprosto nedostatečná, sprcha rovněž není k dispozici. U umyvadel jsou k dispozici mýdla a ručníky.

Budovy loděnice (klubovna, šatny, sklady, dílny) z roku 1966, které byly opraveny po povodni v roce 1998, jsou ke svému účelu účelně zařízené. K dispozici je sociální zařízení chemické i suché. Vyvěšený provozní řád ze sedmdesátých let je však již nefunkční.

Estetičnost prostředí

V interiérech DDM je patrná snaha o aktuální výzdobu. Kromě informačních nástěnek a panelů je využito fotografií z řady akcí pořádaných DDM a v neposlední řadě i výtvarných prací. Výzdoba není pojata globálně, celkově působí dojmem neuspořádanosti a roztržitosti. Návštěvníkům zařízení však vypovídá o vstřícné pracovní atmosféře DDM. K výzdobě společných prostor jsou minimálně využívány aktuální výsledky tvořivosti účastníků.

Ve vstupní hale budovy Kozinova je zřízen dětský koutek s plastovým herním zařízením a pět stolků se židlemi pro čekající rodiče či jiné návštěvníky. Prostor působí sympaticky a je pravidelně využíván.

Prostory některých zájmových útvarů jsou funkčně vybaveny, prezentují svoji činnost či úspěchy (např. loděnice, prostory šipkařů, ateliér, taneční sálek souboru Kvítek), jiné působí značně neosobně a neuspořádaně, v některých není dokončen úklid po malování.

Pitný režim a organizace stravování

Zaměstnanci mají k dispozici varné konvice i chladničky, stravování je zajištěno ve školní jídelně Hradecká, nebo stravenkami GASTRO v objektech veřejného stravování. V budově Kozinova jsou instalovány dva pitné automaty a automat s cukrovinkami, které byly v průběhu konání inspekce v provozu.

Byly předloženy záznamy a vyjádření z kontrol OHS Hradec Králové z roku 1993 (budova Jitro) a ze dne 19. dubna, 4. května 1994 (budova Kozinova). Protokoly obsahovaly řadu závad, odstranění některých z nich nebylo průkazně doloženo. Od této doby žádná kontrola OHS v objektech neproběhla.

Závazný posudek okresního hygienika s využitím obou objektů pro činnost DDM byl vystaven 9. listopadu 1995.

Psychohygienické podmínky v budovách DDM vykazují některé dílčí nedostatky. Celkově jsou hodnoceny jako průměrné.

4.3 Hodnocení DDM z hlediska kvality zájmových aktivit a činnosti pedagogů

V průběhu inspekce ČŠI navštívila několik druhů činností pravidelných i příležitostných. Hodnocení hospitovaných činností je rozdílné, odvíjející se od osobnostních, odborných i pedagogických předpokladů jednotlivých vedoucích i předpokladů prostorových. Externí vedoucí uplatňují rozdílně svou zkušenost, ve většině je možno konstatovat velkou dávku empatie. Zájmové útvary a akce vedené interními pracovníky potvrzovaly povětšinou značnou pedagogickou i odbornou zkušenost.

Interakce mezi dětmi a vedoucími jsou spontánní, oboustranné, atmosféra přátelská, naplněná vzájemnou důvěrou.

Návštěvnost kroužků je střídavá, dle zápisů v denících kroužků a výše uvedeného přehledu ji lze shrnout jako klesající. ČŠI zaznamenala vytvoření podmínek pro zapojení tělesně postižených dětí.

Výuka hry na zobcovou flétnu. Hraný repertoár čtyř zobcových fléten byl složen z lidové tvorby období pozdní gotiky a renesance, kterou vyučující upravil pro potřeby výuky z církevních do durových a mollových stupnic. Repertoár tří písní byl dobře zvládnut, další jsou rozpracované. Výuka hry na sopránové a altovou flétnu byla vedena podle metodických postupů školy Ladislava Daniela.

Muzicírování v kruhu u stolu (typické pro zájmovou činnost) nebylo na překážku držení nástroje, tvoření tónů, intonace a techniky dýchání. Vyučující byl pečlivý při sledování dynamiky, rytmu i frázování. Pro dodržení psychohygienických zásad ČŠI doporučuje používat stojánky na notový materiál, aby nedocházelo k přetěžování očí a krční páteře při hře. ***Hodnocení je nadprůměrné.***

Kroužek hry na kytaru probíhá v klubovně s kobercem a polštářky na sezení. Prostředí přispívá k příjemné atmosféře, nikoli však k dodržování zásad držení nástroje. Kroužek si však neklade ambice výuky klasické hry na kytaru, ale základů akordického doprovodu k písním. Ty jsou vybírány členkami kroužku i vedoucí, v některých případech neadekvátně úrovni věku i pokročilosti účastnic. Vedoucí má velmi dobré hudební předpoklady, v kroužku převládá spontánní motivace. ***Hodnocení je průměrné.***

Výuka angličtina - pokročilí

Struktura lekce byla klasická s využitím práce z učebnice a na tabuli. Funkčně byl zařazen komunikativní způsob výuky v kombinaci s gramaticko-překladovou metodou. Hra BINGO zpestřila výuku a aktivizovala děti. Celá hodina byla vedena v češtině, používané starší učebnice Angličtina 1. díl pro základní školy s rozšířeným vyučováním jazyků z roku 1983 nemají platnou doložku MŠMT ČR. Klubovna je vybavena televizí s videorekordérem, poslechové kazety či videokazety k výuce anglického jazyka nebyly k dispozici. ***Práce zájmového útvaru a materiální zajištění výuky angličtiny je hodnocena průměrně.***

Keramické kroužky mají v obou budovách své specializované pracovny. Uspořádání keramické dílny v budově v Kozinově ulici do řad ztěžuje komunikaci pedagoga s účastníky a nevytváří prostředí pro vzájemné podněcování tvořivosti (je dáno světelnými podmínkami

bývalé výstavní síň). Prostor výtvarné dílny v Jitru je omezen již nefunkčním a jen částečně využitelným nábytkem ze zrušené kuchyně a řadou nepoužívaných stolů. Vlastní vedení keramických činností je fundované, zaměřuje se především na technické zvládnutí práce s materiálem. V hodnocení dětí převládá pochvala. Menší pozornost je věnována motivaci činnosti a navození tvořivé atmosféry a rozvíjení tvořivosti samé. K tomu přispívá i motivování předvedením hotového výrobku, který děti bezděčně napodobují. ***Celkové hodnocení je spíše nadprůměrné, v jednom případě nadprůměrné.***

Kurs točení na keramickém kruhu pro dospělé je organizován jako dvouměsíční. Po úvodní schůzce je dohodnut individuální rozvrh. Frekventanti tak jsou pod neustálým, odborně i pedagogicky fundovaným vedením interního pracovníka DDM a mají dostatek prostoru pro získání základních návyků práce na keramickém kruhu. ***Takto individuálně pojatá činnost je nesrovnatelná s činností v běžných ZÚ, proto ji ČŠI nehodnotí.***

Programování LOGO + KAREL. Odpoledního kroužku programování se účastnilo deset žáků ze 2. až 6. ročníku základních škol. Každý účastník měl k dispozici počítač s odpovídajícím vybavením. Organizace práce byla náročná, neboť vedoucí pracoval se dvěma rozdílnými skupinami. Při práci kromě vysvětlení na tabuli a individuálních konzultací využíval učebnice pro skupinu programující v jazyce KAREL.

ČŠI kladně hodnotí vysokou erudovanost, výbornou organizaci a citlivý přístup pedagoga k chlapcům. Ojedinele se vyskytly nepřesné formulace a nejednoznačné pokyny. Chlapci pracovali samostatně, v případě nejasností žádali pomoc od pedagoga. Efektivita zájmového útvaru vzhledem k cílům a podmínkám byla velmi dobrá. ***Hodnocení nadprůměrné.***

Železniční modeláři pracují podle rámcového plánu práce v deníku ZÚ. Cílem hospitované schůzky byla příprava na okresní soutěž železničních modelářů v kategoriích BŽ-C a BŽ-B (stavby resp. vozy). Z pozorování i rozhovorů vyplývá, že členové kroužků jsou vedeni k velmi samostatné práci, při které zkušený interní pracovník dbá na organizaci práce a dodržování zásad bezpečnosti při práci s nástroji a působí jako rádce a konzultant při řešení odborných problémů. Členové ZÚ dlouhodobě pracují rovněž na elektrifikaci modelového kolejiště DDM. ***Hodnocení je spíše nadprůměrné.***

Sportovní gymnastika. Sledované zájmové útvary sportovní gymnastiky probíhaly v gymnastické tělocvičně ZŠ Bezručova, kde je umístěno i závodní nářadí oddílu Sportovní gymnastiky TJ Sokol Hradec Králové.

Trénink sedmi děvčat, který byl zaměřen na přípravu na soutěže, byl veden v intencích nejnovějších poznatků nábíčky techniky ve sportovní gymnastice. Zohledněny byly pohybové předpoklady i zdravotní stav dívek. Vedoucí, která je trenérkou i rozhodčí první třídy, uplatňuje plně svoji kvalifikaci i při vedení zákyň nejnižších stupňů. Organizace v tělocvičně, kde cvičili i gymnasté a gymnastky vyšších stupňů z oddílů pod vedením dalších trenérů, probíhala bez závad podle stanoveného rozpisu. Cenná byla pomoc a rady zkušených závodnic děvčatům při cvičení na nářadí. ***Činnost kroužku sportovní gymnastiky je nadprůměrná.***

Šipky. Čtyři zájmové útvary šipkařů sdružují zájemce z řad základních a středních škol o hru šipky. Sekce moderní šipky je sdružena v České asociaci kompaktních sportů. Turnajů a klubových soutěží se velmi úspěšně účastní i hráči DDM Hradec Králové. Turnaje mladých na mistrovství Evropy European Dart Union 1999 v Brně se účastnilo z DDM 39 hráčů a trenérů, z nichž nejlepší účastník obsadil deváté místo, prvního republikového turnaje žactva v Úpici se účastnilo 10 hráčů, kteří obsadili téměř všechna přední místa.

K vybavení zájmového útvaru šipkařů patří 4 šipkové automaty, které byly po dobu konání kroužku neustále obsazeny. Vedoucí v prostoru klubové místnosti instaloval

výsledkové listiny a propagaci sportovního odvětví, pro hráče byly k dispozici měsíčníky Šipkař, Sportovní pravidla a soutěžní řád sekce moderní šipky. Hráči používali vlastní šipky rozdílných kvalit a cenových relací. Zájmový kroužek probíhal v účelně vybaveném prostředí pod dohledem vedoucího, který je aktivním hráčem I. ligy v příjemné soutěživé atmosféře. **Zájmový útvar je hodnocen nadprůměrně.**

Dívčí klub. Plán činnosti dívčího klubu je sestaven z řady kuchařských receptů, které si dívky vybraly z nabídky, kterou předložila vedoucí. Na jiné činnosti kroužek rezignuje. V plánu činnosti je metodika návaznosti jednotlivých druhů pokrmu, které se mají dívky naučit vařit obtížně vysledovatelná, pořadí je náhodné. Uspořádání místnosti není zcela vhodné pro optimální zapojení všech účastnic do činnosti. Dominující úlohu při vlastní přípravě jídla má vedoucí. Podmínky a úroveň činnosti je pod standardem, se kterým se žákyně mohou setkávat v ZŠ. **Hodnocení je spíše podprůměrné.**

Vodní turistika. Činnost navštívených zájmových útvarů vodní turistiky probíhala na loděnici. Prostorové uspořádání i organizace činnosti umožňuje funkčně spojit organizovanou činnost s případnými spontánními aktivitami členů útvarů v prostoru loděnice Děti a mládež byli rozděleni do několika skupin. Část jezdila na kanoích na Orlici, další skupina opravovala špice lodí v dílně a nejmenší děti se učily stavět stany v rámci přípravy na letní tábory. Jako doplňkovou činnost hráli chlapci kopanou.

Skupiny byly vnitřně uspořádané, spolupráce dětí při výcviku probíhala bez závad v přátelské atmosféře. Autorita vedoucích je přirozená, systém práce vede účastníky k samostatnosti a odpovědnosti. Smíšené věkové složení příznivě ovlivňuje vzájemnou komunikaci a soudržnost. **Činnost kroužků vodní turistiky je nadprůměrná.**

Příležitostná zájmová činnost:

Lekce tvořivé dramatiky pro žáky čtvrté třídy základní školy s doprovodem třídní učitelky. Jednalo se o výběr z nabídky pro základní a zvláštní školy okresu HK, kde se žáci spolupodílí na nákladech (za jednoho žáka 10 Kč za hodinu).

Hodina zaměřená na ekologickou výchovu byla vedena profesionálním způsobem. Byla uvedena motivačním rozhovorem, byly zařazeny přípravné hry k získání důvěry a „prolomení ledu“. Motivace pohádkou a vlastní vtažení dětí do děje, ovlivnění příběhu vlastními jednáními bylo citlivě vedeno s udržení zájmu dětí bez falešného předstírání. Pohádka v kooperaci vychovatelek a dětí měla dramatický spád i velký citový náboj s výchovným využitím. Atmosféra hodiny byla tvůrčí a velmi příjemná. Děti reagovaly bezprostředně a prokazovaly velmi dobré improvizáční schopnosti. Cenná byla aktivní sebereflexe. **Hodnocení vynikající.**

Postupová soutěž trojic žáků 7. ročníků základních škol okresu HK Zeměpisný maratón, vyhlášená DDM již sedmým rokem. V letošním školním roce se do soutěže přihlásilo 9 základních škol.

Klubovna s otáčivou nástěnnou tabulí a stanovišti pro čtyři trojice nejlepších žáků ze školního kola tvořila důstojný rámec pro vyřazovací soutěž do semifinále. Výběr otázek, obrázků a rébusů z Evropy i světa byl pro žáky motivací k důkladnějšímu zájmu o zeměpis. Přípravenost vedoucí a organizace soutěže byla bezchybná. **Hodnoceno nadprůměrně.**

Stolní tenis. Turnaj pro příchozí vypsáný DDM probíhal v sobotu od 8:30 do 12 hodin v tělocvičně TJ Orel. Na čtyřech stolech soutěžilo při utkáních systémem každý s každým 7 mladších a 7 starších žáků a žákyň z HK a Třebechovic. Startovné 25 Kč za závodníka bylo určeno na krytí části provozních nákladů akce.

Organizace a zajištění turnaje probíhaly bez závad pod dohledem dvou interních pracovníků DDM. Přestože nebyli přítomni rozhodčí a účastníci turnaje si sami rozhodovali zápasy a hlásili výsledky ředitelce soutěže, nedošlo k žádnému nedorozumění ani sporu. Závodníci se chovali slušně, vystupovali korektně, znalost pravidel stolního tenisu byla velmi dobrá. Diplomy a sladkosti pro všechny účastníky byly odměnou za sportovní výkony, chování i pomoc při přípravě a úklidu náradí. ***Turnaj je hodnocen jako spíše nadprůměrný.***

Soutěže

Oblastní soutěž dětí a mládeže v programování dne 17. dubna 1999. Soutěžící byli zastoupeni z okresů Hradec Králové, Pardubice, Rychnov nad Kněžnou, Náchod, Trutnov a Svitavy. Soutěž pro žáky a mládež postupujících z okresních kol byla uspořádána v předepsaných soutěžních kategoriích: Vyšší programovací jazyky (účast 19 soutěžících včetně kategorie LOGO) a Vizuelní programovací nástroje (účast 17 soutěžících). Pořadatel zajistil výpočetní techniku v klubovnách DDM Kozinova, přítomni byli 4 porotci i dohlizitel z ústřední poroty. Soutěž proběhla korektně v intencích rozpisu od 9 do 13 hodin, ředitel soutěže neobdržel žádný protest vůči rozhodnutí poroty.

Soutěž v programování Logo proběhla samostatně 15. dubna v ZŠ Hradec Králové, M. Horákové. Účastnili se jí pouze žáci okresu Hradec Králové. ***Průběh a podmínky soutěže jsou hodnoceny jako nadprůměrné.***

Oblastní soutěž dětí a mládeže v radioelektronice dne 17. dubna 1999. Účastnilo se 12 soutěžících v kategoriích mladší žáci, starší žáci a mládež, postupující z okresních kol. Zastoupeny byly pouze okresy Hradec Králové (10 účastníků) a Rychnov nad Kněžnou (2 účastníci). Soutěž proběhla v budově DDM Kozinova od 9 do 14 hodin a řídila se platnými pravidly a metodickými pokyny, vydanými IDM MŠMT a Českým radioklubem. Soutěžní disciplíny: Soutěžní výrobek (stavba zadaného výrobku), Teoretické znalosti (odborný test) a dovezený výrobek (předložení výrobku s dokumentací). Na stavbu zadaného výrobku měli účastníci stanoven čas 4 hodiny, po pájení proběhl test odborných znalostí, který trval 1 hodinu.

Osobní vybavení soutěžících včetně pracovních nástrojů odpovídalo nárokům soutěže, prostředí radiodílny bylo vzhledem k počtu účastníků poněkud stísněné, ale vyhovující. Zdravotní a bezpečnostní zásady byly dodrženy. Soutěž proběhla korektně bez rušivých vlivů. ***Hodnocení nadprůměrné.***

4.4 Další zjištění

Výsledky dotazníkové ankety ČŠI:

Bylo rozdáno 200 anonymních dotazníků pro rodiče, z toho jich bylo vyplněných vráceno ČŠI 67, což je 33,5 %.

Rodiče hodnotí činnost DDM velmi příznivě v 91 % případů.

Ojedinele se vyskytlo záporné hodnocení v těchto oblastech:

- spolupráce DDM s rodiči (14,3 % respondentů nespokojeno),
- dostatečnost informací o práci DDM (14,3 % respondentů nespokojeno),
- dostatečnost informací o práci a výsledcích dítěte v DDM (12,5 % respondentů nespokojeno),
- dostatečnost akcí a nabídky o prázdninách a volných dnech (7,2 % respondentů nespokojeno).

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

DDM Hradec Králové má personální, prostorové, ekonomické i materiálně-technické předpoklady k naplňování poslání moderního střediska pro volný čas dětí a mládeže ve velkém městě. Ty však nejsou plně využívány. V jeho současné činnosti převládají zažité formy a metody práce, vycházející z tradičního pojetí práce dřívějšího DDM s krajskou působností.

Vlastní pedagogická a organizační práce pedagogů i externích spolupracovníků je na relativně vysoké úrovni, dům jako celek však postrádá reflexi moderních trendů vývoje trhu volného času dětí a mládeže. Za hlavní příčinu považuje ČŠI nedostatek analýzy, nedůsledné koncepční i střednědobé a krátkodobé plánování a kontrolu a izolovanost od dění ve srovnatelných střediscích. K tomu přispívá i tolerování formálního plánování ze strany zřizovatele. V koncepci je nedostatečně reflektována potřeba cílené primární, případně sekundární prevence.

ČŠI hodnotí řízení DDM Hradec Králové jako spíše podprůměrné. Podmínky, průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jako spíše nadprůměrné, některé tradiční oblasti hodnotí jako nadprůměrné (např. péče o talenty, soutěže).

Celkově hodnotí ČŠI DDM Hradec Králové, Kozinova 9, s ohledem na současné trendy, metody řízení a kontrolu, jako průměrný.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti DDM

- zefektivnit systém kontroly a plánování - zavést důslednou, pravidelnou kontrolu s přijímáním opatření na základě zjištěných skutečností,
- přehodnotit koncepci rozvoje DDM na základě zkušeností DDM v jiných srovnatelných městech a analýzy trhu volného času v Hradci Králové,
- vybavovat a uspořádat zařízení kluboven a pracoven vzhledem k dané činnosti a věkové skupině klientů,
- zlepšit estetičnost prostředí a orientační systém v užívaných prostorách obou budov,
- přehodnotit využití místností a přilehlých prostor v obou budovách,
- navázat funkční spolupráci s rodiči, zlepšit informační systém a provázanost pracovišť Kozinova a Jitro,
- zvážit rozšíření činnosti o nabídku spontánních aktivit, zejména ve volných dnech a o prázdninách,
- vyjasnit majetkové vztahy v objektech Suté Břehy, loděnice v Malšovicích a uživatelské vztahy k pozemkům přilehlým k budově Kozinova 9,
- požádat o kontrolu hospodaření ze strany ŠÚ i zřizovatele,
- důsledně projednávat celoroční plán práce DDM se zřizovatelem s ohledem na aktuální potřeby dětí a mládeže ve městě,
- zajistit kontrolu intenzity osvětlení a ověřit kapacitu sociálních zařízení v budově Jitro,

- upravit označení budov, razítka DDM v souladu se zřizovací listinou a § 6 vyhlášky MŠMT ČR č. 432/ 1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže (viz protokol).

5.3 Datum vyhotovení zprávy

razítka

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: Mgr. Vladimír Bláha v. r.
    členové týmu: Mgr. Květoslava Dřevíková v. r.
    Mgr. Bedřich Hájek v. r.

V Pardubicích dne 12. května 1999

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného DDM stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 19. května 1999

razítka

Podpis ředitele: Mgr. Vojtěch Horák v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel DDM podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	1999-06-07	091 374/99 - 1031
Školský úřad:	1999-06-07	091 375/99 - 1031

5.6 Připomínky ředitele DDM

Datum	Čj. ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly doručeny.